

S. I. ARALOV

LENIN JA PUNAISEN ARMEIJAN JÄRJESTÄMINEN

Tapasin V. I. Leniniä ja keskustelin hänen kanssaan usein puhelimitse, kun olin tammikuun alusta 1918 työssä Moskovan Sotilaspiirin Operatiivisella osastolla ja myöhemmin Operodin (Sotameriasiaain kansankomissariaatin Operatiivisen osaston) johtajana. Silloin oli kaksi sotilaselintä: 1) Korkein Sotaneuvosto, johon kuului etupäässä sellaisia tsaarin armeijan entisiä kenraaleja (korkeimpia arvoja), jotka olivat tunnustaneet Neuvostovallan, ja 2) Sotameriasiaain kansankomissariaatin Operatiivinen osasto. Korkein Sotaneuvosto johti taistelua Saksan hyökkäystä vastaan. Jouduin monta kertaa keskustelemaan neuvostossa työskennelleiden entisten kenraalien kanssa, että he antaisivat meille apua kansalaissodassa, mutta he kieltäytyivät siitä jyrkästi ollen sitä mieltä, että heidän tehtävänään oli taistella saksalaisia vastaan eivätkä he voineet käydä sotaa „venäläisiä vastaan”. Myöhemmin monet heistä muuttivat kantansa ja ryhtyivät auttamaan meitä taistelussa valkokaartilaisia vastaan. Sotameriasiaain kansankomissariaatin Operatiivinen osasto taas johti kansalaissotaa, joka oli siihen aikaan kehittynyt laajalle, ja otti myös aktiivisesti osaa taistelun järjestämiseen Saksan hyökkäystä vastaan (Pskovin ja Narvan suunnalla, Ukrainassa, Donilla ynnä muualla) lähettämällä näille lohkoille sekä poliittisia komissaareja että myös spesialisteja (esimerkiksi entisen kenraalin F. M. Ivanovin).

Operatiivinen osasto hoiti sen ajan tilanteen tähden niin operatiivista sodanjohtoa kuin myös armeijan huoltoa sotakalustolla: kivääreillä, konekivääreillä, tykeillä, ammuksilla, vaate- ja tarvikkeilla, muonituksella, entisen tsaarin armeijan upseerikaadereilla, poliittisilla kaadereilla sekä poliittisella kirjallisuudella. Operatiivinen osasto johti myös välittömästi Moskovassa anarkistien ja eserrien vastavallankumouksellisten esiintymisten tukahduttamista.

Operatiivisessa osastossa työskenteli nuorisoa: nuorisoliittolaisia, nuoria puolueenjäseniä ja vv. 1916—1919 päästön nuoria yliesikuntalaisia (Kuznetsov, Domožirov, Kutjrev ynnä muita). Poliittisten työntekijäin valintaa, valmennusta ja rintamalle lähetyttä hoiti A. G. Vasiljev, joka oli työläissyntyinen. Voidaan sanoa, että ennen Tasavallan Vallankumouksellisen Sotaneuvoston kenttäesikunnan muodostamista Operatiivisella osastolla oli Punaisen Armeijan yliesikunnan merkitys (kansalaissodan rintamalla suoritettujen taisteluliikkeiden yleinen johto). Työtä oli suunnattoman paljon. Ei yöllä eikä päivällä ollut lepoa eikä rauhaa. Joka puolelta maata tuli loputtomasti sähköitä, puhelin soittoa mitta, ja päivittäin oli satoja asiakkaita, sekä moskovalaisia että eri rintamilta mitä erilaisimmilla asioilla, pyytämässä varustusta, täydennystä, selostamassa petturuustapauksia, hyökkäyksiä ja perääntymisiä. Operatiivisen osaston työntekijät kävivät rintamilla. Esimerkiksi tov. Hirschfeld kävi Pohjoisella rintamalla ja toi sieltä aineistoja ulkomaiden intervention valmistamisesta. Sen tarkoituksena oli erottaa Pohjoinen alue maastamme; hänen tiedotuksensa annettiin V. I. Leninille. V. I. Lenin sai suoraan suuren määrän sähköitä, kirjeitä ja selostuksia ja hän lähetti niitä meille.

V. I. Lenin kyseli meiltä operatiivisia asioita, komissaarien ja poliittisten työntekijäin valmennusta ja lähetystä, armeijan huoltoa. Hän soitti ensimmäiseen varhain aamusta ja vaati selostamaan rintamalla vallitsevan tilanteen (mitä oli tapahtunut edellisenä päivänä ja yön aikana). Hän soitti minulle, mutta jos minua ei ollut, kutsui puhelimeen myös toisia tovereita ja öisin keskusteli toisinaan Operatiivisen osaston päivystäjien kanssa.

Kävin usein aamupäivällä Kremlissä selostamassa Vladimir Iljitšille tarkemmin rintamalla vallitsevaa tilannetta. Hän meni uunin kyljessä (lämpöluukun haassa) riippuvan Venäjän kartan luo, ja minä näytin ja selitin, mitä rintamalla oli tapahtunut edellisenä vuorokautena tai pitemmältäkin ajalta. Vladimir Iljitš vaati seikkaperäisesti selittämään vastoinkäymisten ja perääntymisten syyt ja kysyi mitä olimme tehneet syntyneen tilanteen korjaamiseksi, oliko lähetetty vahvistusta. Hän antoi heti paikalla ohjeita ja neuvoja, arvosteli meitä; toisinaan näissä selostuksissa oli läsnä J. M. Sverdlov.

Kerran selostin Vladimir Iljitšille sitä, että eräät osastot eivät täytä taistelukäskyjä. Hän virkkoi silloin: „Pankaa toimeen ankara kuril Hölläkätisyys johtaa tappioon, pankaa täyttämään käskyt, rangaistaa armotta rikkojia ja antakaa omavaltaiset tribunaaliin”. Sitten hän katsoi minuun silmät veikeästi sirrissä ja lisäsi: „Tai ehkäpä paikan päällä on paremmin tiedossa, milloin pitää perääntyä tai päinvastoin — mennä eteenpäin?. Te olette kaukana ettekä näe oikeaa tilannetta”. Ja jälleen hän toisti

sen, mitä oli aluksi sanonut: „Ei yksikään armeija maailmassa voi tulla toimeen ilman kuria. Meidän Punaisen Armeijamme tulee pyrkiä tietoiseen kuriin, sillä osaksemme on tullut mitä suurin kunnia olla ensimmäinen sosialistinen armeija taistelussa maailman imperialismia vastaan... Meillä pitää olla luja kurinalainen armeija suojellaksemme sosialistista isänmaata, kyetäksemme sitä suojelemaan”.

Ne sotatilanteen selostukset, mitä Leninille teimme, hänen tapansa harkita tilannetta ja hänen ohjeensa osoittivat, miten erikoisen tärkeänä hän piti taistelua kansalaissodan rintamalla, miten paljon aikaa hän käytti sota-asioihin, ja meille oli selvää, että Punaisen Armeijan ja sen taistelun ylimmäisenä ja tärkeimpänä johtajana oli Vladimir Iljitš Lenin eikä sota-asiaain kansankommissaari.

V. I. Lenin kiinnitti aina erikoista huomiota niihin rintamiin, joilla oli milloin milläkin hetkellä ensisijainen merkitys Neuvostotasavallalle, esimerkiksi Itäiseen rintamaan 1918 ja seuraavina vuosina Etelä- ja Länsirintamaan. Hän ratkaisi operatiivisesti pulmallisia sota-asioita ja tilanteen mukaan vaati sotajoukkojen siirtoa rintamalta toiselle tämän toisen vahvistamiseksi. Meitä hämmästytti, miten syvällisesti Lenin ymmärsi sotatiedettä. Hän perehtyi ja syventyi rintamien sotilaselämän kaikkiin puoliin. Muistan, että Vladimir Iljitš teki J. M. Sverdloville kysymyksiä, milloin tämä oli selostuksissa läsnä, ja sanoi tukalissa tapauksissa: „auttakaa heitä valitsemaan ihmisiä, heillä on asiat huonosti”. J. M. Sverdlov ei ollut vastaan ja joko tuli muutaman päivän kuluttua itse käymään meillä ja otti tarkasti selville ketä me tarvitsimme tai kutsui minut luokseen.

Saimme Tsaritsynin rintamalta sähkönen Stalinilta. Hän vaati lähettämään sotakalustoa. Lenin lähetti sähkönen Operatiiviseen osastoon minun nimelleni kirjoittaen siihen: „Täytettävä pyyntö heti”, ja samalla kysyi puhelimitse: „Oletteko saanut sähkönen, toveri Aralov?”. Kun vastasin, etten ollut saanut enkä tiennyt siitä mitään, Vladimir Iljitš sanoi: „Vaatikaa posti ja katsokaa, odotan sen aikaa”. Postissa ei sähkönen vielä ollut. Silloin hän kertoi sen sisällöstä ja lisäsi: „Tsaritsynin rintama on nyt hyvin tärkeä. Valkokaartilaiset, kasakat aikovat katkaista Moskovan ja Pietarin työläisiltä yhteystien muonituslähteelle. Se huoltokanava pitää säilyttää hinnalla millä hyvänsä. Muistakaa, Moskovan ja Pietarin työläisten hyvin tärkeä ravintolähde... Te, toveri Aralov, vastaatte päällänne pikaisesta täyttämisestä”.

Operatiivisen osaston työntekijät tekivät kaikkensa täyttääkseen Leninin määräyksen. Jouduttiin aika tavalla häirimään Moskovassa. Muutaman päivän kuluttua hankittiin kaikki, saatiin kuntoon ja lähetettiin Rjazanin asemalle, mistä juna lähetettiin.

Lenin vaati meitä aina yhtä täsmällisesti ja nopeasti täyttämään toistenkin rintamien pyynnöt.

Saimme kerran yöllä suoraa linjaa Kasanista tiedotuksen Muravjovin petoksesta. Muravjov komensi meidän neuvostojoukkoja kapinoivaa tšekkoslovakialaista armeijakuntaa vastaan. Vladimir Iljitš antoi meille heti aamulla joukon ohjeita kommunistien ja työläisten uudesta mobilisoinnista ja sotilasjoukko-osastojen siirrosta. Leninin tavaton tarmokkuus vaikutti meihin piristävästi. Sellaista operatiivisuutta emme havainneet sota-asiaiden kansankomissaarissa. Kuultuaan yöllä selostukseksi kansankomissaari Trotski sanoi: „Pitää kirjoittaa juliste”... Lenin reagoi syntyneeseen tilanteeseen kokonaan toisin. Hän osoitti erinomaista operatiivisuutta, kekseliäisyyttä ja teki kaikkensa voimistaakseen ja järjestääkseen meidän sotilasjoukko-osastojamme.

Kesäkuussa (en muista päivämäärää) Vladimir Iljitš tuli tov. Sverdlovin kanssa Operatiiviseen osastoon (Pretšistenka № 37, nyk. Kropotkinin katu) ja piti puheen poliittisille työntekijöille, jotka olivat lähdössä rintamalle, pääasiassa Itäiselle rintamalle tšekkoslovakialaista armeijakuntaa vastaan. Tovereita oli kokoontunut ensimmäiseen kerrokseen. Siellä oli Operatiivisen osaston asiakkaille tarkoitettu iso huone. Poliittisia työntekijöitä oli toista sataa, enimmäkseen Moskovan, Pietarin ja Ivanovo-Voznesenskin tehtaiden työläisiä.

Vladimir Iljitš puhui heille konkreettisista tehtävistä. En pysty tietenkään kertomaan kaikkea, mitä V. I. Lenin sanoi silloin. On jäänyt mieleen, että hän kuvasi kansalaissodan rintamilla vallitsevan yleisen tilanteen, mainitsi kapitalististen valtioiden välisestä taistelusta, tšekkoslovakialaisten kapinasta ja siitä, että vihollinen oli vallannut Volganvarren kaupunkoja. Muistan, että hän osoitti selvästi ja tarkasti, miten tšekkoslovakialainen armeijakunta toimii ranskalaisten ja englantilaisten imperialistien etupyyteiden nimessä, tilanherrojen etupyyteiden nimessä. Menševikit ja eserrät auttavat tšekkoslovakialaisia. Hän puhui siitä, että imperialistit hehkuvat vihaa Neuvosto-Venäjästä vastaan ja että meitä saartavat joka puolelta imperialistipedot ja niitä maan sisässä tukevat vastavallankumoukselliset. V. I. Lenin sanoi poliittisille työntekijöille: „Teidän tehtävänänne on nostaa intoa Punaisen Armeijan riveissä. On vaikeaa, mutta pitää voittaa väsymys ja viha sotaa kohtaan, sillä me käymme vallankumouksellista sotaa ja sitä varten täydennämme Punaista Armeijaa vallankumouksellisella proletariaatilla”.

Vladimir Iljitš puhui: „Armeijaan tullessanne te, Moskovan, Pietarin ja Ivanovo-Voznesenskin proletaarit, lujitatte rykmenttejä ja osastoja. Vuosien 1905 ja 1917 vallankumouksellisten taistelujen karaisemina vahvistakaa armeijaa, opettakaa

taistelemaan, nostakaa mielialaa ja yhdistäkää puna-armeijalaiset, auttakaa komentajia ja ottakaa spetseiltä oppia, ottakaa oppia sotataidossa. Tarkastakaa heidän jokainen askeleensa ja jokainen määräyksensä ja samalla ottakaa heistä oppia. Kommunisteille ei ole häpeäksi ottaa oppia spesialisteilta. Komissaarien velvollisuus on valvoa silmä kovana sotilasspesialisteja, mutta ei heitä saa terrorisoida. Heihin pitää osata suhtautua. Monet tsaarin upseerit ovat tulleet puolellemme ja työskentelevät rehellisesti, he rakastavat Isänmaata ja ovat päättäneet auttaa meitä rehellisesti, heitä tulee auttaa, antaa heille työmahdollisuudet ja osoittaa luottamusta. Mutta joukossa on vihollisiakin, he ovat vastavallankumouksellisten tehtävillä. On myös horjuvia. Teidän tehtävänne on päästä heistä selville". Lenin tähdensi, että me, puolueenjäsenet, emme vielä ole perillä sotataidosta, ja sen tähden tarvitsemme sotilasspesialisteja ehdottomasti.

Hän puhui myös puna-armeijalaisten kasvattamisesta, vaati opettamaan heille lukutaitoa, selittämään heille Neuvostovallan tehtäviä, että oli välttämättä voitettava vastavallankumous ja interventit. Edelleen hän kehitti tunnettua jo aikaisemmin lausumaansa ajatusta vallankumouksen puolustuksesta: „Me olemme nyt isänmaan puolustajia”.

Sen jälkeen Vladimir Iljitš puhui sissiliiketoimien aiheuttamasta vahingosta Punaisen Armeijan järjestämisessä. Toista ovat punaiset partisaanit, jotka taistelevat sankarillisesti vihollisen selustassa, ja kokonaan toista sissitavat armeijassa, se on äärimmäisen haitallista päällystön suunnitelmille ja se turmelee Punaisen Armeijan sotilaallisia joukko-osastoja. Sissiliiketoimien vastaan armeijassa pitää taistella ja hävittää sitä kaikin keinoin. Muistan Leninin esittäneen esimerkkejä meidän partisaaniemme rohkeasta toiminnasta Tšernigovin alueella (Ukrainassa), missä ne eivät olleet antaneet saksalaiselle päällystölle hengähdysten hetkeä ja estivät miehittäjiä hankkimasta viljaa. Olipa viety kokonainen saksalainen divisioona Krapivjanskin partisaani-osastoja vastaan, mutta se ei kyennyt lannistamaan niiden taistelua. Silloin saksalainen komendantinvirasto oli luvannut 50 tuhannen ruplan palkinnon Krapivjanskin kiinniottamisesta — mutta ei sekään ollut auttanut miehittäjiä.

Yhteisen keskustelun päätyttyä Lenin keskusteli erikseen monien työläisten kanssa, kyseli heidän työstään ja perheistään.

Lenin puhui sotilasspesialistien osuudesta minulle henkilökohtaisesti juuri puolueen VIII edustajakokouksen edellä. Oltiin Kremlissä. Olin saanut tehtäväkseni tiedottaa edustajakokouksen jäsenille rintamalla vallitsevasta sotatilanteesta.

Muistan aivan elävästi, kuinka Lenin pysäytti minut käytävällä lähellä asuntoaan, ikkunan luona ja neuvoi ehdottomasti puhumaan edustajakokouksessa rintamien tilannetta kuvatessani

spesialistien (entisten kenraalien ja upseerien) osuudesta ja mainitsemaan nimiäkin (Vatsetis, Kostjajev, Samoilo, Nikolajev, Danilovyh, M. D. Bontš-Brujevitš) sekä tähdentämään komissaarien ja poliittisten työntekijäin osuutta ja merkitystä lujan ja kurinalaisen Punaisen Armeijan luomisessa.

Operatiivisessa osastossa Vladimir Iljitš kävi monesti. Hän tapasi tulla äkkiarvaamatta, kyseli asioita ja katseli tilannekarttojamme. Paitsi Vladimir Iljitšiä Operatiivisella osastolla kävivät J. M. Sverdlov, F. E. Dzieržynski, G. V. Tšitšerin ynnä muita. Muistan keskustelun Dzieržynskin kanssa. Hän tuli vartavasten tiedustamaan vangittuja upseereja, joita epäiltiin vasta-vallankumoukselliseen salaliittoon osallistumisesta; heitä pidettiin silloin entisessä Aleksejn junkkerikoulussa Lefortovossa. Vladimir Iljitš oli kehottanut tarkastamaan heidät, sillä joukkoon oli ehkä joku joutunut vahingossa, sellaiset piti vapauttaa ja käyttää apunamme.

Neuvostohallituksen muutettua Pietarista Moskovaan Vladimir Iljitš kutsui työhuoneeseensa neuvottelukokouksen käsittelemään Punaisen Armeijan järjestämis- ja rakennekysymystä. Minutkin oli kutsuttu siihen neuvotteluun. Kansankomissaarien Neuvoston puheenjohtajan työhuoneessa oli kylmä. Muistan, miten Vladimir Iljitš istui työpöytänsä ääressä turkki hartioilla ja lakki päässä. Siihen neuvotteluun oli kutsuttu Sotameriasiaain kansankomissariaatin (Skljanski ym.) ja Moskovan sotilaspiirin johtajia sekä eräitä spesialisteja, mm. M. D. Bontš-Brujevitš (Kansankomissaarien Neuvoston silloisen asiainhoitajan vanhan bolševikin V. D. Bontš-Brujevitšin veli); tämä huomattu sotilas-spesialisti ja tsaarin armeijan kenraali oli ensimmäisen maailmansodan aikana päämajoitusmestarina, useiden rintamien, mm. Läntisen rintaman esikuntapäällikkönä. Esillä olivat tällaiset kysymykset: pakollinen asepalvelu, ts. kaikkien paitsi porvari- ja kulakkisyntyisten kansalaisten kutsunta vakinaiseen asepalveluun, siirtyminen vapaaehtoisesta palvelusta pakolliseen, palveluajat, päälliköt, komissaarit ja näiden keskinäissuhteet. Suunniteltiin järjestettäväksi komissioita.

Vladimir Iljitš kuunteli tarkkaavaisesti puheenvuoroja käytänteiden mielipiteitä ja teki välihuomautuksia. Jäi mieleen se, että Lenin asetti kysymyksen pakollisesta yleisestä vakinaisesta asepalvelusta lujalla otteella, todistaen, että kaikkien kansalaisten lukuunottamatta luokkavihollisia (porvaristoa, keinottelijoita ja kulakkeja) tulee puolustaa Neuvostovaltaa. Punaisen Armeijan tulee olla luokka-armeija. V. I. Lenin mainitsi, että oli tarpeen välttämättä perustaa komissaarilaitos valvontakoneistoksi, Neuvostovallan edustajiksi, jotka harjoittavat kommunistista propagandaa ja selittävät vastavallankumousta vastaan käytävän taistelun merkitystä.

Olen maininnut, että suuren määrän sähköitä ja kirjeitä sota-asioista Lenin sai suoraan. Lenin ei saanut ainoastaan kirjeitä, vaan hänen puheilleen tuli lähettejä sotaväenosastoista, prikaateista ja divisioonista.

Kun nyt muistelee kansalaissodan vuosia ja asioita, niin näkee selvästi, miten valtavan suurta organisatorista ja operatiivista työtä V. I. Lenin teki Punaisen Armeijan perustamisessa ja sen johtamisessa.

